

Przekaz Wulfstana

[21] Estowie mają taki zwyczaj: gdy umrze tam jakiś człowiek, niespalony leży on w swym domu u rodziny i przyjaciół jeden miesiąc lub niekiedy dwa; królowie zaś i inni wysoko postawieni ludzie o tyle dłużej, ile więcej mają bogactw; niekiedy przez pół roku nie są oni spaleni i leżą na wierzchu w swoich domach. A przez cały ten czas, kiedy nieboszczyk jest w domu, piją tam i bawią się aż do dnia, w którym go spalą.

[22] A w tym dniu, w którym mają go zanieść na stos, jego pozostałe jeszcze po pijatykach i zabawach ruchomości dzielą na pięć lub sześć działów, niekiedy na więcej, w zależności od tego, ile tych ruchomości jest. Wszystko to rozkładają na przestrzeni jednej mili; najlepszą część najdalej od domu, potem drugą, potem trzecią aż to wszystko jest rozłożone na przestrzeni owej mili; a najmniejsza część winna się znajdować najbliżej domu, w którym leży nieboszczyk. Potem zbierają się wszyscy ludzie, co mają najlepsze konie w tej ziemi o pięć lub sześć mil z dala od ruchomości. Potem wszyscy oni pędzą do owych ruchomości, a jeździec, który ma dobrego konia przyjeżdża do pierwszego i najlepszego działu; i tak jeden za drugim, aż wszystko zostanie zabrane. A najmniejszy dział dostaje się temu, który musiał pojechać po swą część najbliżej domu. Potem każdy jedzie z tymi ruchomościami i może je w całości zatrzymać. I dlatego dobre konie są tutaj niezmiernie drogie.

A gdy ruchomości jego są w całości rozdane, wtedy wynoszą go i spalają razem z bronią i szatami. Cały zaś jego majątek przeważnie ulega roztrwonieniu wskutek długiego przetrzymywania nieboszczyka w domu i przez rozkładanie na drodze ruchomości, które potem obcy zabierają w wyścigach.

[23] A jest u Estów zwyczaj, że każdy człowiek, obojętnie jakiego jest stanu, zostaje spalony. Jeżeli zaś znajdzie się jakiś członek nie spalony, wtedy muszą o to zanosić wielkie prześlągania. A Estowie posiadają taką umiejętność, że potrafią wytwarzać zimno. I dlatego nieboszczyk leży tam tak długo i nie rozkłada się, ponieważ działają na niego zimnem. A jeżeli postawi się dwa naczynia pełne piwa lub wody, potrafią oba zamrozić obojętnie czy jest lato, czy zima.